

Allmänna domstolar - Finland

 Obs. Nyligen ändrades ursprungsversionen på [fi](#) av den här sidan. Våra översättare håller på att översätta den nya sidan till svenska.

I det här avsnittet hittar du information om hur allmänna domstolar fungerar i Finland.

Allmänna domstolar – inledning

Domstolarna i Finland delas upp i **allmänna domstolar** för brott- och tvistemål, **förvaltningsdomstolar** för besvär över myndighetsbeslut och förvaltningstvistemål och **specialdomstolar**.

Med **allmän domstol** avses domstolar som har allmän behörighet. De handlägger med andra ord tvistemål som inte faller inom någon annan domstols behörighet. Allmänna domstolar är

- **tingsrätterna** (käräjäoikeus) (för närvarande 51 stycken, minskar till 27 stycken 2010),
- **hovrätterna** (hovioikeus, 6 stycken),
- **högsta domstolen** (korkein oikeus).

Allmänna förvaltningsdomstolar är förvaltningsdomstolarna (hallinto-oikeus, 8 stycken). Den högsta förvaltningsdomstolen är **högsta förvaltningsdomstolen** (korkein hallinto-oikeus).

Tingsrätterna

Tingsrätterna fungerar som förstainstansrätter. De behandlar brottmål, tvistemål och ärenden som rör fastighetsskatt och fastighetsärenden (registrering av lagfart och inteckning). För närvarande finns det 51 tingsrätter i Finland. De varierar kraftigt i storlek. Den största har ca 80 domare och en sammanlagd personalstyrka på omkring 250 personer, inklusive sekreterare, utsokningsmän och unga jurister som genomgår tingsmeritering. De minsta tingsrätterna har två permanenta domare och ungefär tio övriga tjänstemän.

De bestämmelser som reglerar tingsrätternas verksamhet och förvaltning finns i **tingsrättslagen** och tillhörande förordning, relevanta stående order och de närmare regler och instruktioner som följer av stadgan. Enligt lagen är huvuddomaren i en förstainstansrätt också administrativ chef för domstolen.

En tingsrätt har också lekmanamedlemmar, nämndemän, som huvudsakligen deltar vid brottmål. Nämndemännen utses av kommunfullmäktige. Justitiedepartementet fastställer antalet nämndemän som ska utses av kommunfullmäktige. Nämndemännen ersätts med statliga medel.

Förfarande i tingsrätterna

I en tingsrätt delas **tvistemål** in i två faser: **beredning** och **huvudförhandling**. Beredningen inleds med att käranden lämnar en skriftlig stämningsansökan och svaranden ett skriftligt svaromål. Ett antal fall – de som gäller indrivning av skulder – kan lösas redan i denna fas. Beredningen fortsätter med muntlig förberedelse, med en domare närvarande.

Om tvistemålet inte kan lösas i denna fas avtalas om huvudförhandling. Tingsrättens sammansättning är antingen en domare eller tre domare, förutom i familjeärenden, då rätten utgörs av endast en domare. Förhandlingarna hålls så kontinuerliga som möjligt.

I **brottmål** varierar tingsrättens sammansättning efter det brott som behandlas. Brottmål som gäller mindre överträdelse behandlas vid ett endomarsammanträde medan mer krävande mål behandlas med en nämndemannasammansättning med en lagfaren ordförande och tre nämndemän.

Brottsmålsprocessen är i princip densamma som processen vid tvistemål. Rätten kan be svaranden erkänna brottet och samtycka till ett skriftligt förfarande före huvudförhandlingen. Huvudförhandlingen är muntlig och domen bygger på de faktiska

omständigheter som parterna personligen har tillkännagivit för domstolen. Alla bevis tas emot vid huvudförhandlingen. Även i detta fall hålls förhandlingarna så kontinuerliga som möjligt. Rättens sammansättning kan inte ändras medan huvudförhandlingen pågår.

Om rätten inte kan **enas** om en dom förrättas en omröstning. Varje medlem har en röst. Om rösterna faller jämnt får ordföranden först säga sin mening. I brottmål segrar den ståndpunkt som är lindrigare ur den åtalades synpunkt.

Hur tingsrätten har nått fram till sitt avgörande framgår av domskälet. I de flesta fall ger tingsrätten sitt avgörande muntligt omedelbart efter det att huvudförhandlingen har avslutats. I omfattande eller på annat sätt komplicerade mål kan det dock dröja upp till två veckor innan tingsrätten ger sitt avgörande skriftligt som en kanslidom.

Hovrätterna

Finland har **sex hovrätter**. I egenskap av högre domstolar behandlar hovrätterna överklaganden av tingsrätternas avgöranden. I vissa fall fungerar hovrätterna även som förstainstansdomstolar: t.ex. vid tjänsteåtal av en domare i en lägre rätt eller av höga statliga tjänstemän.

Till hovrätternas uppgifter hör också att på allmän nivå övervaka verksamheten vid tingsrätterna inom sina respektive distrikt samt vissa ärenden som rör rättsvården. Ett särskilt förvaltningsärende är att avge utlåtande till domarförslagsnämnden i frågor som gäller tillsättning av domare vid tingsrätt eller hovrätt. Utlåtandet avges av den sammansättning som är ålagd detta ansvar. Hovrättens president (huvuddomare) ansvarar för domstolens verksamhet och effektivitet.

Hovrätterna är indelade i **avdelningar** och varje avdelning leds av en hovrättslagman som samarbetar med andra hovrättsdomare. Ärenden behandlas normalt av en sammansättning med tre domare.

Förfarande i hovrätten

Fram till april 1998 var förfarandet i hovrätterna huvudsakligen skriftligt. Vid sådana förfaranden behandlas och löses ärendena efter en föredragning som bygger på skriftligt material som har lämnats in till domstolen. Reformen av hovrätternas rättsliga förfarande har ökat antalet muntliga förfaranden. Assessorer och fiskaler fungerar nu som föredragande vid hovrätterna.

Högsta domstolen

Högsta domstolen är den **högsta besvärinstansen**. I likhet med hovrätterna är högsta domstolen indelad i sektioner som är domföra med fem ledamöter.

För att hänskjuta ett mål till högsta domstolen måste den berörda parten ansöka om besvärstillstånd (prövningstillstånd) för ett domstolsavgörande. När ansökan om besvärstillstånd tas emot beslutar högsta domstolen om tillstånd kan beviljas i det särskilda målet. Ärendet avgörs på en föredragning i en **sammansättning** med två ledamöter. Besvärstillstånd kan endast beviljas på grunder som föreskrivs i lagen.

Sedan 1980 har högsta domstolen till uppgift att ge prejudikat. Ett mål som har avgjorts av högsta domstolen ska fungera som prejudikat som styr annan lagskipning genom att sätta en norm som andra domstolar måste följa i liknande mål. Inget besvärstillstånd krävs i mål där en hovrätt har fungerat som första instans.

Högsta domstolens verksamhet leds av dess **president**. Högsta domstolens ledamöter kallas justitieråd. Kanslichefen, referendarieråd, justitiesekreterare och äldre justitiesekreterare kan alla fungera som föredragande.

Utöver att behandla lagstiftningsfrågor utser högsta domstolen domare till tillfälliga befattningar på ett år eller längre. Högsta domstolen kommenterar också lagförslag och benådningansökningar som skickas till Finlands president.

Förfarandet i högsta domstolen är vanligen **skriftligt**. **Muntliga förfaranden** kan förekomma om detta anses nödvändigt.

Rättsdatabaser

Databasens namn och URL

[Rättsväsendet](#)

Är tillgången till databasen kostnadsfri?

Ja, tillgången är **kostnadsfri**.

Webbplatsen [Rättsväsendet](#) innehåller information om det finska rättsväsendet. Webbplatsen är en portal för den som söker information om domstolar, åklagarmyndigheter, utsköningsväsende, rättshjälpsbyråer och andra offentliga organ inom det finska rättsväsendet.

Där finns till exempel senaste rättspraxis från hovrätter och förvaltningsdomstolar.

Sidans nationella språkversion sköts av respektive medlemsland. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Europeiska kommissionen fritar sig från allt ansvar för information och uppgifter i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Senaste uppdatering: 08/02/2018